

EDINOST

Ukaza vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopisni naj se pošiljajo uredništvu. — Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo, rokopol se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročilom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 8120, pol leta K 4060, in meseca K 780, za nedeljsko izdajo za celo leto K 620, pol leta K 360.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.
DUNAJ, 12. (Kor.) Uradno se razglasi: V godovju na obeh straneh Breno zvišano bojno delovanje.

Načelnik generalnega štaba.
NEMSKO.

BEROLIN, 12. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Armentieres je padel. Obkoljena od šest generalov Eberhardta in Stettena s severa in juga in odrezana od umikalne ceste, je angleška posadka, 50 oficirjev in preko 3000 mož, po hrabri obrambi kapitulirala. Z njo vred smo uplenili 45 topov, številne strojnice, velike množine municije, eno skladišče obkles in bogate druge zaloge. Severozapadno Armentieres smo pridobili na prostoru. Zapadno Armentieres so čete generalov Stettena in Carlowitza po odbitju močnih, z naglo zbranimi silami proti Steenwerku izvršenih protinapadov in po sriditih bojih za četno angleško postojanko vrglo sovražnika proti Bailletu in Mervillu. Mesto Merville je bilo zavzeto.

Na južnem bregu Lysa so si priborile čete generala Bernhardia prehod preko Lave in so prodrele proti Mervillu. Skupni plen iz bitk pri Armentieres znaša po dosedanjih konstatiranjih 20.000 ujetnikov, med njimi en angleški in portugalski general in nad 200 topov. Premaganje močvirnatga iljastega ozemlja v pred izhodnimi postojankami do 9. t. m. je zahtevalo od čet vsih vrst sprednje črte največjih naporov. Na posredje imajo odlične zastuge tudi pionirji in sledeče divizije.

Na bojiščih na obeh straneh Somme so se razvili sriditi topovski boji. Francoski polki, ki so padali na zapadnem bregu Ayve zapadno Moreuil, so se razbili ob največjih izgubah in so ostali v naših rokah 300 ujetnikov, ki jih je pozneje francoski topovski ogenj uničil.

Na drugih bojiščih nič novega.

BEROLIN, 12. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: 12. aprila zvečer. Naše zmagovite čete prodirajo dalje skozi široko nizino reko Lys med Armentieresom in Mervillom. Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

TURSKO.

CARIGRAD, 11. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Silno sriditi napadi Angležev na naše postojanke vzhodno Rihata so bili odbiti ob težkih krvavih izgubah. — Na kavkaški fronti prodirajo naše čete dalje po načrtu.

SOVRAZNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

11. aprila. — Ob vsej fronti zmerno topovsko in patrolno delovanje. Naše baterije so zadele sovražne čete ob izhodu doline San Lorenza in v okolici Salagrade kakor tudi na pohodu se nahaajoče trenske oddelke severovzhodno Cave Zucchete. V aslaški kotlini smo ujeli nekaj mož.

Francosko poročilo.

11. aprila zvečer. — Na gotovih točkah fronte severno Mondidierja in v okolici Lasigny sriditi topovski boji. Preteklo noč in danes zjutraj smo v odseku Noyona odbili dva precej živahna sovražna napada. Od časa do časa obojestransko streljanje na obeh bregovih Moze in v Duhovniškem gozdu. — Letalska volja: Tekom meseca marca je bilo sestreljenih 26 sovražnih letal. 8 ponoči. K temu je prileti dve letali, ki ste bili dne 12. marca sestreljeni nad Parizom.

Angleško poročilo.

11. aprila zjutraj. — Bitka se nadaljuje na vsej fronti od prekopa La Bassee do prekopa Yperu-Comines. Resnejši boji so se vršili v bližini Lave in prekopa reke Lys, približno od Lestrema do Armentieres. Naše čete so bile umaknjene iz Armentieres, ki je poln plina. Severno Armentieres neznatne izpremembe položaja. Sriditi napadi so se nadaljevali v pretekli noči se v poznuri v bližini Ploegsteerna, Messinesa in Wytschaete. Na ostali angleški fronti nič novega.

11. aprila zvečer. — Sovražnik je tekmo dneva povečal svoje napade na vsej severni bojni fronti. Težke, neprestane napade so izvrševale sveže nemške divizije v okolici Lave med Loise in Lestrema. V teh bojih je 51. divizija odbijala neprestane napade z velikimi sovražnimi izgubami in je v krepkih, uspešnih protinapadih zopet zavzela postojanke, v katere je prodrl sovražnik. Težki boji krog Estaires in med tem krajem in Steenwerkom. V tem odseku je sovražnik ponovno napadel z močnimi silami in je potisnil našo črto točno severno tega kraja nazaj. Severno Armentieres je bil izvršen danes zjutraj odločen napad na naše postojanke v bližini Ploegsteerna. Sovražnik je nekoliko napredoval. Nekaj nadaljnjih danes zjutraj od sovražnika izvršeni napad v bližini Wytschaete in Hollebeke, je 9. divizija popolnoma odbila z velikimi sovražnimi izgubami.

PODLISTEK.

Ali so ptčki!

Amerikanska silica.

Artur: »Hvala lepa!«
Mary: »Neumost, je protestiral moj papa, to je golo obkrovanje. No, in če je tudi naklonjena enemu onih umetnikov? Ona že ve, kaj je dolžna sebi in svoji rodbini. Mimosrečo mušice, ki razum par šopkov in nežnih pospremihi pismec nimajo nikakršnih posledic. Da bi tudi je pomislila na možitev z igralcem, za to je moja Mary veliko prepametna. Hahaha! Prava kraljica in kralj v krtah! Knežinja in berač!«
Artur: »Vedno bolj! Najpristnejša hvala za tvoje pokloni!«
Mary nežno: »O, saj ti mene pretvarjaš v beračico. Vse bogastvo svojega očeta bi dala za en sam tvoj pogled, za en sam tvoj... poljub, draga!«
Artur: »Na srce moje, dušica!... Toda čuj, postaja Flatbush! Tu imava pet minut časa! Iz-

stopa in popijva čajico vina.... postaja že občutno hladno.«

Vlak obstane, Artur in Mary izstopita. Tuje privzdigne robc in zre smehljaje za njima. Nato potegne iz žepa majhno knjižico, katero položi na sedež tik sebe, vzame svinčnik in roko in pokrje z roko knjižico. Nato se vsede enako, kakor je sedel prej. Artur in Mary vstopita, vrata se zapro in vlak se začne ponikati.

Artur: »Najin prijatelj spi še vedno.«
Mary: »Tem bolj. Poslušaj torej, da ti povem dalje. Stari Hawkins je vendar znal pregovoriti mojega očeta. Rekel mu je, da pozna sredstvo, s katerim bi me pridobil. Sredstvo je bilo to-le: Njegov sin naj bi mi povedal, da so mu njegovi starši strogo prepovedali, da bi se nadalje zanimal zame, in zato da se je odločil, da pobežne z menoj. Oba očeta bi on sam tajno obveščal o vsem, kar bi se zgodilo, samo jaz naj bi mislila, da nihče ne ve ničesar o našem begu.... Občudujem prekanjenost starega Hawkinsa! O, beg pa je v resnici tudi tako mikaven.... vedel je, da bi se taki vabi ne mogla upirati!«

Artur, privlačajoč si jo na prsi: »Nebeški moj angel, kako sem ti hvalečen!«

Artur: »Odkar sem zapustil penzionat, sem se veselila bega, brez katerega bi se ne poročila. Da, ko bi ne ljubila tebe, bi bil mladi Hawkins dosegel svoj namen.... Sicer pa nisem nikdar verjela, da me doleti neskončna sreča, da bi resno pobegnila, kakor sedaj!«

Artur: »No... in mladi Hawkins?«

Mary: »Prišel je. Sprejela sem ga in sem se izpočetka vedla napram njemu hladno, potem sem se pa dozdevno začela zanimati za njegove želje. Povedal mi je vse ono, kar sem že vedela. Da so mu prepovedali, zanimati se zame, da naj bi se poročil s drugo, česar pa ne more, da je neozdravljivo zaljubljen v mene in če ga ne uslišim, da umre.... norec. Skratka, dala sem se navidezno prepovedati, da ga bom prihodnjega večera o polnočnem prihodu pričakovala v bližini naše vile. Prišel bi s vozom in me odpeljal h kakemu majhnemu pastirju v zapadnem delu mesta, da bi potem z močnim vlakom odpotovala v Boston. Tam namreč biva neki njegov stric, ki je bil najbrž tudi že obveščal o »tajnosti«. Moj načrt je bil gotov: ob določen uri sem hotela pobežniti, toda ne želim, pač pa s teboj. Toda verjamim, ti razbura ne nisem bil malo. Saj sem stala pred

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

nje nadaljne pripadnosti Besarabije zamogo postati predmet posvetovanj pri bucareških mirovni pogajanjih, smatra ukrajinska vlada, da je posvetovanje in odločevanje v tem vprašanju mogoče le ob udeležbi in sporazumu z zastopniki ukrajinske ljudske republike — Ljudski komisar za zunanje stvari: V. Holubovič.

Dvoboj Czernin — Clemenceau.

Dozdevna cesarjeva pisma.

DUNAJ, 12. (Kor.) »Fremdenblatt« piše: Glasom »Journal de Geneve« je baje dozdevno pismo cesarja Karla, na katero se sklicuje Clemenceau, naslovljeno na angleškega kralja. Kakor smo izvedeli s poučene strani, ni poslal cesar angleškemu kralju nikdar kako pismo s tako ali podobno vsebino.

Odgovor nemškega cesarja cesarju Karlu.

DUNAJ, 12. (Kor.) Nemški cesar je poslal cesarju Karlu sledečo brzojavko: »Sprejmi mojo najprišnejšo zahvalo za tvojo brzojavko, v kateri zavreš trditve francoskega ministrskega predsednika glede tvojega stališča napram francoskim zahtevam od Alzacije in Lotaringije in naglašam zvezo solidarosti interesov, ki obstoja med nama in najinih državami. Naglašam, da sploh nisem potreboval takega zagotovila, ker sem bil vedno trdno prepričan, da je tvoja stvar tudi moja, kakor smo tudi mi nastopili za pravice tvoje monarhije. Težki, toda uspešni boji tega leta, so te dokazali jasno in so le še bolj učvrstili doseženo vez. Naši sovražniki, ki nam ne morejo do živga, se ne bojo niti najpogostejših sredstev. Moramo se privaditi temu. Toda tembolj nam nastaja dolžnost, da napademo in porazimo sovražnike na vseh bojiščih. V zvestem prijateljstvu Viljem.«

Dr. Seidler popravi Czernina.

DUNAJ, 11. (Kor.) Povodom poseta čeških poslancev Stanjeka in Tusarja pri ministrskem predsedniku dr. Seidlerju dne 10. t. m., je slednji o ozrom na češke pritožbe radi zadnjega govora z zunanjim ministrom po razgovoru z grofom Czerninom izjavil, da je popolnoma napačno, ako se razlaga, da je bil Czerninov govor naperjen proti češkemu narodu. Ministrski predsednik je citiral tozadevne točke iz govora grofa. Czernina in je nato nadaljeval: Zunanji minister je obtoževal le ene, ki upajo na zmago entente. To postopanje je karakteriziral kot veleizdajo. Ministrski predsednik se seveda popolnoma strinja s tem stališčem zunanjega ministra. Toda obtožba ni bila dvignjena proti češkemu narodu in tudi ne proti nemnemu drugemu narodu monarhije, ampak le proti onim, ki poizkušajo realizirati svoje politične cilje s pomočjo entente. Nikoli, kdor tega noča, se ne more in ne sme čutiti prizadetega. Ni ga avstrijskega naroda, ki se ne bi odlikoval v tej vojni. Ministrskemu predsedniku je zato neumljivo, kako se zamore lastni narod valed: Czerninovega govora čutiti užaljen. Mislil pri tem posebno tudi na Slovence in Hrvatje. Maegi teh krmakov so prešli svojo kri za cesarja in domovino in zato imajo vsi oni, ki žele smago Avstro-Ogrske in njenih zavetnikov, pravico, da jim vlada nasuani, da niso mislili na obtožbo grofa Czernina. Ministrski predsednik je končal, da je gotovo, da se gospodje strinjajo z njegovim stališčem, da je dolžnost vsakega avstrijskega domoljuba, da zastavi vse sile, da pripomore monarhiji k čimprej miru in da bodo skupno z njim obsojali oni, ki stavljajo svoja narodna in politična stremiljenja na zmago entente. Potem pa bo tudi vlada rada pripravljena na skupno delo z vsemi onimi, ki se odkrito in lojalno priznavajo K Avstriji, da se ustvarijo one velike reforme, ki bodo zagotovile naši domovini trajen mir in zadovoljstvo.

Nemški nacionalci in njihovi politični cilji.

DUNAJ, 12. (Kor.) Zveza odbor-nemško-nacionalnih strank je sprejel soglasno resolucijo, ki izraža sklep nemškega naroda: Avstrije, da je treba za izpolnjevanje sigurnega miru vztrajati do konca. Opozorja pa se na to, da se zdaj, kakor da ne gre toliko za izpolnitev narodnih zahtev Nemcev, ampak za izvedbo teorij, ki odgovarjajo slovanski osvojevalnim potrebam in ki skušajo spraviti državo v nov nered. Tudi se pogrta enako postopanje v prehranjevalnih vprašanjih glede nemških in slovanskih ozemelj. Zvezi odbor izjavlja, da ne bo sledil vzgledu slovanskih strank, ki se postavljajo v nasprotje z državo, ampak bo odklanjalo v razmerju do države vsako izpremembo, neglede na stališče vsakokratne vlade. Nemci hočejo z dosledno krepko politiko vplivati na vodstvo države. Na ta način bodo najbolje izpolnjevali svojo dolžnost napram nemstvu in državi, posebno tuid za ohranitev in okrepitev zveze z nemško državo. Vsaka prepustitev države našim narodnim nasprotnikom bi ogroževala gospodarsko obnovo in ureditev finančne in s tem tudi obstoj našega nacionalnega srednjega stana. Zveza izjavlja končno, da hoče v tesnih stikih s krščansko-

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

socijalno stranko tvoriti na podlagi krepke, narodne realne politike trdno enoto.

Czernin na Dunaju.

DUNAJ, 12. (Kor.) Zunanji minister grof Czernin je prišel za kratek čas na Dunaj.

Znamenje časov.

Doznali smo iz povsem zanesljivega vira:

Nemški konzul v Trstu se je obrnil do višega mesta politične uprave na Primorskem s pritožbo, da nekateri tržaški listi (imenovana je bila tudi »Edinost«) pišejo nepriljano za nemško državo. Zaprotil je, naj se ukrene primerno, da se to ne bo nadaljevalo. Dotična viša oblast je ugodila konzulovu prošnji in je izdala tozadevni podrejeni oblasti »primerno« instrukcijo.

To je suhi dogodek, ki naravnost izzivilja nekaj pripomb; kajti prekarakterističen je za čase in razmere, v katerih živimo. Dejstvo, da se funkcijonar tuje države obrača do domačih oblast, naj ukrenejo tako in tako proti lastnim državljanom, nad katerimi on nima in absolutno ne sme imeti nikake oblasti: že to dejstvo je tako neverjetno, da ne bi verjeli lastnim očem in ušesom, če ne bi imeli popolne gotovitosti. Višek pa je v tem, da je naša oblast ugodila taki zahtevi, mesto da bi jo a limine odklonila kot nedopustno poseganje in iznemoza v stvari notranje uprave.

Kam plovemo? Dogodek je za važen in vzemirljiv, ker je v krčice našprotnosti z zatrjevanji — še nedavno temu smo čuli tako slovesno zatrjevanje — od najkompetentnejše strani v nemški državi, da se strogo in vestno držila načela nemškega vmešavanja v notranje stvari avstrijske države. Se-hi ta korak nemškega konzula strinja s tem zatrjevanjem? Ali ni opravičena bojazen, da ona zatrjevanja niso resnična? To bojazen je skrajno vzemirljivo za avstrijskega državljana, ki hoče — po zapovedi zvestobe in ljubezni do te države — da bodi ta poslednja suverena, neodvisna od vseh strani, z brezpopojno svobodo — samodolobje.

Sprito tega dogodka pa nam stopa pred oči še tista nesrečna dvojna mera, ki je napravila že toliko zla v tej državi, ker ubija zaupanje do državne uprave in zastuplja življenje med narodi. — Med narodni Ker zopet in zopet moramo naglašati tisto staro, znano in toliko naglaševano resnico: da Avstrija ni nacionalna država, ampak narodnostna država, država narodov, kjer delujejo poleg političnih tudi zelo intenzivne narodne občutljivosti. V taki državi je dvojna mera — nenekono postopanje z državljani različne narodnosti — kot slana, ki vse požiga in osmoja, da ne more priti do tistejga miru, brez katerega ne more biti v narodnosti državi ne sreče za to poslednjo, ne sreče in zadovoljnosti za nje sestavne dele — za narode! Denimo, da mi ne bi bili v vojni z Rusijo, pač pa bi bila ta v boju s kakim drugo državo, recimo: z Nemčijo! Kaj bi rekli, če bi ruski konzul v Trstu storil tak podoben korak proti kakemu neslovanskemu listu, kakor ga je storil sedaj nemški konzul? Obsojali bi ga kot nedopustno presenezanje preko okvirja določenega mi delokroga! In kaj bi šlo rekli o avstrijski oblasti, ki bi ustregla taki absolutno nedopušteni zahtevi, takemu posebanju v kompetence, pridržane izključno do domačim, avstrijskim oblastim?!

V zvezi z Nemčijo smo. Dolžni smo, da lojalno, zvesto, vestno in v polni meri izpolnjujemo zavezniške dolžnosti. Ali, s tem je tudi izpolnjena vsa mera obveznosti napram zvezni državi. Dalje ne sega in ne sme segati pravica zaveznička. Kajti, ob vsem zavezniškem razmerju ne smemo pozabljati na najvišjo dolžnost države do sebo: da bodi suverena v svojih notranjih stvareh!

Se enkrat polagamo odgovornim faktorjem na srce, naj ne pozabljajo, da so taki dogodki vzemirljivi in škodljivi tudi za — zavezniško razmerje! Kajti vzbujaajo bojazen, da se to, kar se je zgodilo v enem konkretnem slučaju, more dogajati večkrat, da je to, kar bi moralo biti absolutno izključeno, postalo v — pravilo. In, slednjič, naj ne pozabljajo, da so narodi v tej državi na to stran zelo zelo — občutljivi, in to z ozirom na notranje probleme, ki silijo k rešitvi in ki se tesno dotikajo vprašanja nacionalne usode teh narodov....!

Tisti, ki se jih tiče, nas menda razumejo. Naj si ne zatiskajo oči pred dejstvi! Veliki kancelar Bismarck — in ta je bil menda mojster državniške umetnosti, računar z realnostmi — je izgovoril nekoč v nemški zbornici besedo o »imponderabiljah«, o stvareh, ki se ne dajo kar tako odpati in pretehtati, ki pa vendar učinkujejo, da mora državnik računati z njimi. So učinkoviti državne-ga življenja. Ne koristi, če jih hoče državnik potakati v stran, da bi jih ne videl, kaj mu je to v hipu neprijetno. Če pa hoče kar preko njih, je to pogubno in more potati usodno. Tako imponderabilja je pri nas bojazen narodov, da nismo suvereni gospodarji v svoji hiši....!

Napisi smo ta memoeto v kolikor je možno mirni in blagi obliki, ker — o tem naj bodo uver-

206

206

206

206

206

206

206

206

206

206

